XIII. évfolyam

KEMENES VIDÉK

KÖZÉRDEKŰ FÜGGETLEN UJSÁG.

(„KISCZELL és VIDÉKE“) Megjelenik minden vasárnap. („KISCZELL és VIDÉKE“)

Egy évre . . . . 8 kor. | Negyedévre . . 2 kor. —
Fél évre . . . . . 4 „ | Egyes szám ára — „ 20 „
Szerkesztővel értekezhetnek kedd, szerda és csütörtökön.

Felelős szerkesztő:
Huss Gyula
Helyettes szerkesztő:
Bakonyi Imre

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Csildömölk, Dömölki utca, Gumser ház. — Ide szendék a lap szellemi és anyagi r[illegible] küldemények.

Feltámadás ünnepe.

Hozsánna! Feltámodott az Ur Fia!

Kongnak-bugnak a harangok és hirdetik az ájtatos hiveknek a Golgothán megfeszitett Jézus dicsőséges feltámadását.

A ki az embereket annyira szerette, hogy meghalt értük, ma feltámadott és az Ő dicsőséges feltámadása hirdeti egyuttal az egész emberiségnek eljövendő feltámadását.

Ezt a szent szimbolumot rejti magában Husvét ünnepe és ez a szent szimbolum költözik ahitat képében annak a millió és miliónyi kereszténynek lelkébe, a ki most ünnepel.

Hozsánna! Feltámadott az Ur Fia!

Ünnepeljünk őszinte áhitattal lelkünkbe és az elérkezett Husvéttal köszöntsük egyuttal a napsugaras, szivetlelket felderitő tavaszt.

Még évszázadokkal ezelőtt a néphagyomány egybekapcsolta a „határjárást“ a Husvéttal. Ma már csak szórványosan tartjuk meg ezt a szép husvéti szokást.

A határjárás nem volt egyéb, mint a tavasz hivatalos üdvözlése, készülődés a tavaszi mezei munkára. Ilyenkor a községek legényei rendbehozták a határban lévő elromlott forrásokat, körmenetben, zsoltárokat és szent dalokat énekelve kérték az Istent, hogy jó bort és jó buzát adjon a hazának.

Feltámadás ünnepén, ha a „hntárjárás“ szép szokása nem is divik már, ott él a lelkekben az a forró, áhitatos kivánság: legyen jó, bőséges és szerencsés a beköszöntő nyári esztendő; támadjon fel eddigi elmaradottságából, béklyóiból a magyar ipar, a kereskedelem, a gazdaság; virágozzék fel a magyar sorsa!

A napsugaras tavasz kezdetén, feltámadás ünnepén, igazi munkakedvvel a lelkekben mindenki ezt áhitozza! Mi is ezt kivánjuk. Es adja a magyarok istene, hogy ugy legyen!

Hozsánna! Feltámadott az Ur Fia!

Ünnepeljünk, vigadjunk és az ünnepek után ép oly kedvvel és lelkesedéssel fogjunk hozzá a tavaszi munkálatokhoz, hogy eredményes esztendőben legyen részünk.

— **Husvéti ünnepek.** Az idén az izraeliták husvétja már szerdán este bekeszöntött és 8 napon keresztül tart a passan, vagyis a kovásztalan kenyér ünnepe. A keresztény felekezetek husvétja pedig a mai és holnapi napon tart, — a diákgyerekek vakációja pedig már szerdán befejeződik, a mikorra visszatérnek intézeteikbe tanulmányaik folytatása céljából.

Az ország [illegible]

Csökkent a lélekszaporodás

Az elmult Szylvester éjjelen 20.850.678 embert találtak a számláló biztosok a Magyar birodalomban, holott az előzetes — pesszimisztikus — számitások szerint 21.523,271 embert kellett volna találniok, mert az 1900. évi népszámlálás eredményéhez hozzáadva tiz esztendő számtartott születési és halálozási eredményeinek különbözetét, a természetes szaporodást, erre az eredményre jutottak a statisztikusok. Azonban a, mikor számbavették őket, majdnem hétszázezer ember hiányzott. Hova lettek? Ki Amerikában van, ki Romániában, ki máshol Ausze-vissza a világban. Nem kéjutazásból, hanem azért, hogy jobb keresetet, biztosabb megélhetést találjanak, mint a milyet szülőházájuk szokott adni nekik.

Vagyunk sokan, a kik esztendők óta pesszimista elkeseredéssel birálttuk az ország viszonyait. Bennünk nem a kétségbeesettő bizonyossága, csák az intenziv megsejtés dolgozott a érzékeny idegzetünk megéreste azt a feszültséget, azt az elkeseredést, mellyel ebben az országban az éhes emberek egy darab kenyér körül tolonganak. Láttuk azt, hogy a tolongó sokaság egyre nagyobb lesz, a kenyér azonban nem nő, sőt egyre fogyatkozik.

Szivünk keserűségével ezért lehasztottuk folytonosan a reménységeket, ezért hangoztattuk mindig, hogy pusztuló ország vagyunk. És fájdalmas elégtételünk, hogy most a hivatalos statisztika jön és igazol bennünket. A tiz éves népszámlálás az országok életében ugyanazt a szerepet játsza, mint a kereskedő üzletében az [illegible] szám

Kórós gyerekek.

Hajdanában, mikor még a szőlőhegyeken ott a Mátra lankás dűlőjében illatoztak vizszárga gohérok és muskotályok, a lilasun isabellák, meg a fekete kadarkák, akkor még az öreg Kórós bátya is igazi csősz volt. Jó konvenciot kapott, mert az istenáldott hegyek csak ugy öntötték a feluséges nedűt, hogy ugy cuttyomban lesi puskás is volt és jó sok nyulat meg foglyot ellőtt a vadász urak elől és ebből is pénzelt valamicskét, szüretkor pedig mindenünnen kijárt neki egy kis ajándék, azonfelül, hogy ugy élhetett, mint valami kiskirály, nap-nap után dunakodván a legfinomabb bárányteknyokban, tésztás kásákban és turós csusszákban, nemkülömben a legjobb borokban, jó szokás lévén, hogy mikor ujat szednek, régit kell inni.

Szóval a vén ki szolgált káplárnak olyan jó dolga volt, a minő saját bolsmerése szerint még akkor se volt, a mikor a királyt még szolgálta. Hanem egyszerre csak vége szakadt az ő jó módjának is. Akkor, mikor jóformán kéldusbotra [illegible] férég, mely elől nem volt menek[illegible] alatt dudva verte fel a régi szőlőt. Sajnera lett az ur vége-vége a [illegible] öreg tekintes urat is ez vitte a sirba. Nem csoda! Urak voltunk, ezt egyszerre csak kudusók lettünk. Hej, nem is érdemes már ilyen világban élni, a melyikben szőlő sincs.

Nagyon el volt akkoriban keseredve a vén paraszt. Emlékszem, hogy egyszer elkisért a volt szőlőhegyekre, a hol azóta kukoricza termett, árpa, ha termett, de jobbára gaz és dudva s tele jött a szeme könnyel a pusztulás láttára s mig az ingujával törölgette a szemét, azt mormogta magában:

— Rossz vagy én Istenem, rossz vagy! Hogy tehetted ezt! Minek légyen az ember jó minek legyen becsületes, ha te ilyen rossz vagy azokhoz, a kik sohasem bántottak!

Akkoriban nem sok ügyet vetettem az öreg beszédére, csak most jutott az eszembe, most hogy a napokban három esztendei távollét után ujra hazakerültem a pátriámba és láttam ujra az öreg Kórost, a kiből azóta másféle csősz lett, mint a minő volt annak előtte. Csak most jutott az eszembe es a mondása, mely akkor csuszott ki a szájan, mikor perbe állt a teremtővel.

— Minek legyen az ember jó, ha még az égiek se jók?

Csodálatos változáson ment át az öreg! [illegible] a f[illegible] hogy vállozott a sorsa hamarosan előállt vele?

— A szőlőket mikor kirágta a férég, akkor azt hittem, hogy az gyökeret is elrágta. Kéldusabb [illegible] nál. Ebben az [illegible] Mintha ha csak [illegible] kölyök, a kit a leányom hozott haza a városból. Hej, pedig az első haragomban kis hija hogy meg nem fojtottam mind a kettőt! Kár lett volna! A gyerek szerencsét hozott nekem! Mert a boróntyával együtt dajkaságba kaptunk egy másikat is. Valami gazdag asszonyságé lehetett. Tetszik tudni, olyan gyerek, a kiről nem volt szabad sokat beszélni. Mikor aztán két esztendős lett, elvitték. De a lányom kapott ám más gyerekeket is. Nem mind volt ilyen drága gyerek. Cselédlányok meg varrónőasszonyok is kerülnek bajba és a leányom. [illegible] en tudja, hogy, hogy nem, de mindjárt kiszimatolta a bajukat. Annyi gyerekünk lett egyszerre, mint a raj. Volt olyan is, a kit az anyja kéthetes korban már elválasztott és hozzánk adott. Ugy táplálta [illegible] lival. Mégis felpenderedett az [illegible]

— És nem halnak a gyerekek?

Hat kirül az [illegible] de annak nem ok[illegible]

[illegible] nagy pitykékkel és a régi bocskor helyett czizma, mintha csak nem is efféle szellérszerben levő ember lenne, hanem legalább is fastályteleke[illegible]

[illegible] ember [illegible] — Instálom, tessék beljebb kerülni, hag[illegible]

évvégi mérlegkészités. Az okos kereskedő évközben is tudja és sejti, hogy körülbelül hogy áll, a tartozása nőtt-e vagy követelése, pontosan fillérre, az eredményt azonban csak az évvégi mérleg mutatja meg s a kereskedő az emlékében elraktározza az évet a jó vagy a rossz esztendők közé.

Nos: az előleges tájékoztató, melyben a statisztikai hivatal a népszámlálás legfontosabb népmozgalmi adatait, a szaporodás adatait közli, kétszerkettővel bizonyitja azt, a mit, a közállapotokat ismerve, mi már régóta tudtunk, hogy az ország az utolsó tiz év alatt stagnált és nem fejlődött. Ez hétszázezer távollevő négy-öt vármegye, egy második főváros, olyan hatalmas demonstráció, a melyikkel szemben elhal minden vitatkozás.

Jön a statisztika és számokban mutatja meg az eredményt: mig 1881—1890-ig és 1891—1910-ig egyformán 10·3 százalék volt a népesség szaporodása, addig 1901—1910-ig a szaporodás két percent eséssel visszahanyatlott 8·3 százalékra, a mi nem a természetes szaporodást, hanem a kivándorlás hirtelen nagymérvü megnövekedését bizonyitja.

Az, a mi máris előttünk fekszik a statisztikából, csak ezt a végső eredményt mutatja. Az, a mi ezután következik, az okadatolást fogja hozni, ugyanazon a nyomon, a melyiken mi el indulva, már a statisztikusok előtt megallapitottuk a végeredményt. Es a statisztika mutatni fogja, hogy a kivándorlás, mely az országromlás sarkalatos érvényü tünete, mennyire összefügg a lekötött birtokok területével és az ex-lexes évek gazdasági zavaraival.

RENDELÉS-
— szerüen készült: —
Mindenfajta
felső kabátok,
téli kabátok,
városi bundák,
gazdasagi bundák,
szalon öltönyök,
fiu ruhák,
angol sacco öltönyök.
Első rangu szabás és munka. Jutányos árak.
DEUTSCH F. KÁROLY és Tsa
férfiszabók
Budapest, VII., Ferencziek-tere 2.

UJDONSÁGOK.

— **Olvasóinknak**, munkatársainak, barátainknak kellemes husvéti ünnepeket kivánunk.

— **Piresztojászok.** Van szenzaciója városunknak is, a husveti ünnepekre érkezett a magyar kir. államvasétak igazgatóságától *Cseke* Gyula máv, irodakezelő altiszt és társai *Halász* Antal és *Lang* Imre szombathelyi irodakezelők részére. Már nehany hónapja kitudódott a vádlott altisztek müködéseiés azóta fegyelmi alatt voltak és az első foku biróság már hozott is egy enyhébb itéletet, mely a mostanival megváltozott. Mind három altisztet szolgálatukból való elbocsátasra itélte a vasuti és hajózási főfelügyelőség. Bünük az volt a tirumviratus tagjainak, hogy a máv.-hoz busas dijazás mellett vettek fel napidijasokat és azoknak kinevezest is igértek. Volt olyan napibéres a fütőháznál, aki már három éve dugja pénzzel az elbocsatottakat, de számára eredmenyt elerni meg nem volt módjukban. Több ily hiszékeny embert hallgatott ki a fegyelmi biróság, egyik azt vallotta, hogy ő már összeköttetésben nincs Csekével, csak fizeti a rokkant egyletet 3 év óta, de könyve még nincs. Ilyen es hasonló dolgok késztetnek az eset feltarasara, de meg a „Vasvármegye" csütörtöki szama, melyben szigorunak tartja az itéletet. Erre az a feleletünk, bizonyara rosszul informálódott a panamák körül, igy nem látja tisztan a dolgot Minden elképzelhető módon zsarolta a fütőházi személyzetet Cseke, igy tartott kést, ollót, beretvát, szappant stb ezeket rész etre eladta s a fizetésből, melyet Cseke vett fel, levonta az ily tartozásokat oly részletekben, a milyenben neki tetszett. A fegyelmi biróság itéletét először Cseke fellebbezte meg, csak utána élt felebbezés jogával az üzletvezetőség. Az igazgatóság más szemmel fogta fel a dolgot, áthelyezés es előléptetes visszatartása helyett elbocsatásra itélte Cseke Gyula, Halász Antal es Lang Imre irodakezelő altiszteket.

— **Uj rabbi Szombathelyen.** A szombathelyi israelita hitközség hosszas korteskedés utan megvalasztotta rabbiját. Leadtak 359 szavazatot melyből *Horovits* József dr. karánsebesi rabb javára 336 szavazó igennel szavazott, igy a hitközség őt választotta meg uj rabbijanak, — beiktatása ünnepélyes aktus mellett jövőhó 16 an fog megtörténni.

— **Cseppkőbarlang megnyitás.** A zalamegyei Tapolca városban ezelőtt néhany évvel a város területen a házak alatt nagykiterjedésü cseppkő barlangot fedeztek fel. Most egy reszvenytársaság van alakulóban Tapolcán, a mely térsaság a barlangot megakarja nyitrani a nagyközönség számára.

— **Kitüntetett tanitók.** A népnevelés és a közéleti tevékenyseg terén szerzett érdemek jutalmazására a vallas és közoktatasügyi miniszterium minden évben 200 korona jutalommal szokott kitüntetni több vasvármegyei tanitót. Az idén is 11 tanitót terjesztett fel kitüntetésre a közigazgatási bizattság, kik között szerepel járásunkból *Kocor* Márton alsósági tanitó 36 szolgalati évével.

— **A kath. Népszövetség gyülése.** A celldömölki kath. népszövetség holnap azaz husvét hétfőjén a környékbeli községek belevonásával jó idő esetén a templom téren, kedvezőtlen időben pedig az iskola nagytermében népgyülést tart, a melyre az érdeklődőket ez uton is tisztelettel meghivja a vezetőség. A gyülés kezdete délelőtt fel tizenegy órakor lesz.

— **Verekedő suhancok.** A pápóci virtus csak nem tagadja meg magát, mindig történik valami a községben, a mi a figyelmet magára vonja. A mult héten éjjel a mulatás után összekülönböztek a legények közül egypáran, Kis Karoly pápóci, Császár (Töreki) Gyula, Hajdu Imre, Hajdu Dezső szentmiklósfai lakosok és Kis Károlyt ugy elrakták, hogy az orvos véleménye szerint 8 napig gyogyuló testi sértést okoztak rajta.

— **Sághegyi tüzeset.** *Wittmann* és társai cég tulajdonat képező bazalt banyatársaság [illegible] reimere tüzeset történt az alsósági szőlőhegyen. A társasag egy düledező felben levő boros pincéjének szalmával fedett tetozete gyult ki a héten es [illegible] is égett emberelet vagy állat veszélyeztetése nelkül. A leegett hajlékot munkás-konyhanak hasznaltak biztositva nem volt es [illegible] is volt rendelve, igy a nyomozás folyamán a szándekos gyujtogatás teljesen kizártnak latszik. A tüzet valószinüleg az okozta, hogy a vaskályhából kipattanó szikra felgyujtotta a hajlékban szétszorva levő szalmát, igy fogott a tetőzet is tüzet

— **Uj üzlethelyiség megnyitasa.** *Kövesi* Vilmos celldömölki fodrász és borbély eddigi helyiségét kénytelen volt athelyezni a Frisch Gusztáv féle hazból a jarasbiróság földszintjén levő volt „Turul" cipóraktar helyisegébe, melyet a kor igényeinek megfelelően berendeztetett. A legkényesebb igényeknek is megfelelő uj berendezésü borbély üzletet ajánljuk a nagyközönség b. figyelmebe

— **Kettős házasság Jánosházán.** Ritka bünesetben tett feljelentest a jánosházai csendőrörs a szombathelyi kir. ügyészségnek *Kért* Mária kenédi lakos ellen szól a feljelentés, mert ez 1910 évi augusztus 8-án férjhez ment *Soós* János kemenespálfai lakoshoz, pedig előbbeni férje *Kovács* János bodorfai lakos még most is él, ő azonban holttá nyilvanitotta. Mint bünrészesek ellen feljelentés tétetett Soós János vőlegény, Szücs György és Gyalog Sándor jánosházai lakos, házassági tanuk ellen, mert tudták, hogy Keri Máriának torvényes férje van, kitol két gyermeke is van, a nőt a jánosházai anyakönyvvezetőnél es az ottani plébániánál hajadonoknak mondották.

— **Meg kell a kutakat merni.** A belügyminiszter a kolera veszedelemre való tekintettel tudvalevőleg rendeletet adott ki, hogy a községekben mint a varosokban a kutakat alaposan tisztitsak ki. Vármegyénk alispánja a kapott rendeletet kiadta a főbirák utjan a községeknek, igy történt ez celldömölkön is, hogy 8 napon belül kénytelenek voltak a háztulajdonosok kutjaikat megmeretni, nehogy pénzbirságnak vagy kolerának tegyék ki önmagukat.

Mint eső után a békák, ugy nyüzsögtek mindenfelé a kis jószágok. Voltak vagy tizen! Valamennyi egyformán piszkós és egyformán sápadt. Mintha csak apró halottakat láttam volna.

Végtelen szomoru kép volt! Egy csomó halálra váló élet. Egy halom bimbo, a mely sose fog nyilni!

— Betegek ezek a gyerekek, Kórós ?

— Ezek, instálom? Ugy esznek, mint a kis malacok! Egy-egy nagy karéj kenyeret majszol el mindegyikük minden evéskor.

— Hát ezeknek kenyeret adnak?

— Tejbe eláztatva! A puszta tejen már tulvannak. Mind elmult ez egy esztendős!

— El ám, — vágott közbe az öreg leánya, aki ez alatt bejött a szobába A nagy, tagbaszakadt leány sovány, korán elhervadt arcáról csupa gonosz indulat ritt le. Apró, villogó szemei mintha vércsekarmok lettek volna, ugy tapadtak rá a földön fetrengő kis gyermekek arcaira.

Csöndesség lett egyszerre. Mert az imént még nyöszörögtek és pityeregtek a kis szerencsétlenek, de a mint az az asszony bejött és reájuk nézett, rögtön elhallgattak. Bizonnyára sok verésben volt részük.

[illegible] — folytatta azután beszédét — ezek már vasat is ehetnének. A doktor ur is mondta, hogy már egy kis hust is kaphatnak, hogy erőre jöjjenek.

— Ugy, hat a doktor ur megis felügyel!

— Felügyel? Mire kell itt felügyelni ? — [illegible] kihive, kellemetlen nevetéssel az asszony — itt vagyunk mi: én meg az apám. Elegek vagyunk mi is. Vigyázunk rájuk mi is. Nem is érdemes igy vigyázni: Ha akarnánk és hanem lennénk becsületes emberek, bizony többet is kereshetnénk, mint amennyit most keresünk Mert ugy tessek elgondolni, hogy nem nagyon örülnek ám az effele porontyoknak se az anyák, se az apák. Mindenki szeretne szabadulni tőlük. De nálunk es nem lesznek! Mi becsületesen tápláljuk és gondozzuk őket. Itt bizony nem hal éhen egy sem.

— Kapnak ezek, uram mindent! A leányom ugy tömi őket, mintha kis libák lennének vagy kis malacok. A király is megnyalhatná a száját, olyan ételeket kapnak. És nem is tudom, mi bajuk, hogy mégis ilyen nyavalyások! Rossz a fajtájuk, ez van benne! A legjobb kukorica ganca se hizlalja meg őket, se a gölödeny, se a malé. Még a tejes kenyeret eszik a legjobban És csak nőnének legalább. De olyanok, mint a vakondok.

— Járnak őket látogatni ?

— Némelyiknek eljön az anyja! De biz' azok a szegény nepek nem érnek rá, hogy ide utazgassanak. Csak ugy irasban kérdezgetik, hogy van a gyerekük, mikor a pénzt küldik.

— Hát férfiak nem jönnek ki neha?

— Az apák? Nem nagyon! Hej uram, ott Pesten még [illegible] az emberek, mint nálunk.

— Miről gondolja ?

— Mert ha kiverődik egy-egy ur ide hozzám a gyerek ügyében, akkor mar előre félek. Valamennyi csak azzal engem, hogy miért nem teszem el már láb alól a gyereket. Istenem, a saját gyerekét!

— Persze maga nem hallgat egyre sem?

— Hogy hallgatnék? Megesne a szivem, ha elpusztitanám valamelyiket.

— Meg azután be is csuknák.

— Be is csuknának ugy van uram! Pedig hát higyje el, tekintes ur, hogy nem helyes ez a törvény. Minek kinozni ezeket a szegény férgeket, mikor ugy se lesz belőlük semmi. A ki a világra hozta őket, miert is nem pusztithatja el? Csak nyomoruságukra hagyja őket életben. Ugy is elvesznek. Csakhogy lassan, Én mondom ezt, hogy nem helyes a törvény! Pedig hát épenséggel abból élek, hogy a törvény nem engedi ezeket a szegényeket mindjárt elpusztitani. Azért dobjak ide nekünk, hogy csináljunk velük, a mit akarunk. De mi fel akarjuk őket nevelni.

— Gancával, máléval meg fekete kenyérrel.

— Nem is tarthatjuk fácánnal, — nyelvelt a menyecske. Azzal tartjuk, a mivel tudjuk. Ha az Isten akarná, ugy is felnőhetnének, de nem akarja. Mert az Isten okosabb, mint az emberek, a kik a törvényt hozzák. Tudja, hogy ezekre itt [illegible] van [illegible] jó!

A két kezét imára kulcsolta és bátran, szabadon nézett fel az ég felé, mintha a számadása teljesen rendben lenne azzal, aki ott fent lakozik . . .

— **Nincs kegyelem.** Élénken emlékszünk még azon támadásokra, melyeket néhai lapjában *Marton* dr. jánosházai orvos kartársa *Götzl* Gyula ellen intézett s melyek miatt a győri törvényszék Marton dr.-t 2 havi fogházra és 400 kor. pénzbirságra itélte. Ezen ügy megjárta azóta az összes fórumokat, legvégső fokon kegyelem kérvény alakjában Ő Felségénél is, de hiába. Ő Felsége a rágalmazás miatt kiszabott büntetést nem enyhitette meg s Marton A. dr. a folyó hó 14-én Győrbe vonul, hogy büntetését lerójja.

— **A ki gége- vagy tüdőbajban szenved,** nem tehet okosabbat, mint hogy naponta néhány theáskanálnyi Sirolint vesz. Sirolin „Roche" gyógyitja a beteg légzőszerveket és minden esetben nagy megkönnyebbülést szerez.

— **Gőzfürdő a vasuton.** A máv. betegsegélyző pénztára a vasuton már néhány éve építtetett a tagjai részére kádfürdőt, ahová valamivel magasabb dijért vidékiek is járhatnak fürödni. Mivel a fürdő a tagok szügségletét és kényelmét nem elégiti ki, de egyébként is szüknek bizonyult az eddigi helyiség, a péztár igazgatósága elhatározta, hogy a fürdőt megnagyobbitja és ellátja gőzfürdővel is. Rövidesen tehát gőz és kádfürdőt vehet a vasuton még a helybeli közönség ugy, mint a vasutiak.

— **Uj pénzintézet.** Pápán „Pápa városi és vidéke Önsegélyző szövetkezet" cimmel a Pápa és vidéke takarékpénztár védnöksége alatt uj pénzintézet van alakulóban. A pénzintézetek ugyancsak gombamodra szaporodnak most Magyarországon. Bárcsak ipartelepek szaporodnának ily mennyiségben.

— **Felvételi pályázat.** Az 1911/12. iskolai évre a csáktornyai állami tanitóképző intézet I. osztályába összesen 30 növendék vétetik fel és pedig teljes fizetéses helyre 11, féldijas helyre 8, ingyenes helyre 2, ösztöndijas helyre 4, segélynélküli bejárónak 5 növendék. A teljesfizetésesek 28. a féldijasok 14 K-t fizetnek havonkéntköztartásdij cimén az intézet pénztárába. Az ösztöndijas havonkint 14 K ösztöndijat kap. A kérvényhez a következő okiratok csatolandok: 1 születési bizonyitvány. 2. iskolai bizonyitvány a megelőző évről és a f. évi félévi értesitő 3. tiszti orvosi bizonyitvány a folyamodónak a tanitó pályára való alkalmas voltáról. 4. segélkérés esetében hiteles községi bizonyitvány a szülők va- [illegible] hiteles családi kimutatás. Csak oly éptestü és zenei hallassal biro tanulokat vesznek fel, akik 14. életévüket már betöltötték, de 18 évesnél nem idősebbek s akik a polgári vagy középiskola 4-ik osztályát sikeresen elvégezték. A végleges felvétel az intézeti orvos véleményétől függ. A vallas- és közoktatásügyi miniszterhez cimzett folyamodványokat az eloirt okiratokkal együtt 1911 majus 31-ig kell a csáktornyai állami tanitóképző-intézet igazgatóságánál benyujtani a folyamodó lakóhelyének, az utolsó postának és vármegyének feltüntetésével.

— **A budapesti állatkert.** Gyönyörü nemzeti intézmény készül Budapesten az uj állatkert, a mely nagyságára, kivételére a kiállitandó állatok sokféleségére vetekedni fog bármely európai állatkerttel. Az állatkert igazgatósága, mely buzgó munkálkodásával igazán tudományos nemzeti célokat szolgál ez uton is felkéri a magyar közönséget munkája támogatására. Különösen a vadászemberekhez fordul kérelmével. Ugyanis most, hogy a tavasz már itt van, megérkeznek a különféle vizimadarak és a kisebb gázlók (fövényfutók, lilék, szalonkák, sárszalonkák, gólyatöcsök, parti snepfek, cserek, halálkak, haris, guvat, vizicsibe és egyéb ily madarak) és arra kéri az igazgztóság a vadászokat, hogyha ily madarak elevenen kerülnének kezükbe, ajánlják fel őket a budapesti és egyetlen magyar állatkertnek. Különös gondja lesz az igazgatóságnak, hogy a magyar madárfaunát lehetőleg teljes számban ismertesse.

KÖZGAZDASÁG.

Az Elsőmagyar Általános Biztositó Társaság március 26-án tartotta évi rendes közgyülését Csekonics Endre gróf valóságos belső titkos tanácsos elnöklete alatt. Az 1910. évi üzletet lezáró számadásokat és mérleget az igazgatóság és felügyelő bizottság jelentései kapcsán Ormódy Vilmos főrendiházi tag, vezérigazgató terjesztette a részvényesek elé.

Az igazgatóság jelentése, előrebocsátván, hogy az alaptőke felemelési müvelet, melyet a folyó évi január 10-iki rendkivüli közgyülés határozott el, teljes sikerrel máris befejeztetett, megállapitja, hogy az 1910. évi üzlet egészében hasonló igen kedvező végeredményt mutat, mint az előző évi s ezért az évi nyereségből, mely összesen 5,052,904 kor. 21 fill. volt, az alapszabályszerü levonások után minden egész részvényre 700 kor. osztalékot hoz javaslatba. A társaság üzletének nagyszabásu növekedése minden vonalon a mult évben is fokozód irányzattal folytatódott. Az impozáns tartalékok közül ezúttal az üzletév nyereségéből a külön tartalék nyert rendkivüli emelkedést, ugy hogy előző évi 5.460 085 korona 05 fillér összegével szemben 8 314.554 kor. 83 fill. összegre növekedett; a többi tartalékoknak az alapszabályszerü részeltetésen felüli rendkivüli növelése most már az alaptőke felemelésén nyert összegből történik. Az alaptőke felemelési müvelet a folyó évre esvén, az erre vonatkozó elszámolás már az 1911. üzletév méglegébe tartozik. [illegible] terjesztett számadásokat és mérleget általános nagy megelégedéssel egyhangulag elfogadta. A felmentvényt minden irányban megadta s az összes javaslatokat határozottá emelte. a társaság félszázados évfordulója emlékére alkotott 500.000 kor. tőkeösszegü hazafias köz és jótékonycélu alapból a krassószörénymegyei árvizkárosultak még a mult év folyamán 10.000 kor. összegü segélyben részesültek, az alapnak folyó évben kiosztandó 20,000 K kamathozamát pedig felerészében az Országos Gyermekszanatórium s felerészben a Szeretet gyöngeelméjüket és siketnémákat gyámolitó [illegible] nyerte el. Ezenkivül a közgyülés [illegible] évenkint [illegible] számos érdemes köz- és jótékonyra is 25.000 kor. adományösszeget szavazott meg a társaság évi nyereségéből.

Végül a részvényesek nevében Imrédy Kál- [illegible] egész kormányzótestületnek az elért kitünő eredményért, külön is méltatva az üzlet irányitásában nagy koncepcióju, intézetében pedig fáradhatatlanul gondos vezérigazgatónak Ormódy Vilmos főrendiházi tagnak kiváló erdemeit. Ezután a választmányba Karolyi Gyula grófot választották meg közfelkiáltással.

A jelenkor legjobb tetőfedő anyaga az

ASBEST-PALA.

Elpusztithatatlan, soha javitást nem igényel. Tüzmentes, fagymentes, vizhatlan és viharálló.

Alatta a padlás télen [illegible] hideg, nyáron viszont nem meleg

KÖNNYÜ, mert a befedett terület négyzetméterenkint 10 kg., holott a hol- ott a hornyolt cserépből négyzetmétere 40 kg., közönséges cserépből 65 kg., igy palafedésre a legkönnyebb tető és a leggyöngébb fal is alkalmas.

Legmesszebbmenő jótállás!

Felvilágositást, árjegyzéket és mintát kivánatra ingyen küldünk.

Magyar Asbest Palagyár R.-T. :: Janosháza.

Iroda: Zollner Belánál Jánosháza

Szőlőoltványok

Huszonöt legjobb bor és csemegefajban még negyvenezer darab.

Csabagyöngye!

oltvany és nemes simavesszők.

Európában a legkorábban érő fajszőlő, drágán fizetett piaci ujdonság. Minden kisebb házikertben is termelhető, lugasnak is kitünő faj.

Piros Delaware

Negyven hektáliter terem holdanként, melyért irásban jótállok. Elgyökeresztetve minden szál simavessző megfakad, erre nézve utasitás mellékeltetik minden küldeményhez. Május végén is ültethető. Bővebb eirást, szines képeket és árjegyzéket ingyen küld

Nagy Gábor, Kély (Bihar m.) posta, távirda, telefon állomás

NARANCS

vérvörös catiniai legjobb minőségü mézédes ötkilós postakosárral 8.—, eredeti kosárral 100 darabbal 5.20, eredeti ládával 180 darabbal 7 K., eredeti ládával 360 darabbal 12.— K-ért. **Muskátnarancs** vérpiros mézédes óriásnagy primissima minőségü ötkilós postakosárral 8.20, eredeti ládával 80 avagy 100 darabbal 8.—, eredeti ládával 200 avagy 150 darabbal 12.50 kor.-ért. **Sarga fajnarancs** mézédes ötkilós postakosárral 2.80, eredeti ládával 150 darabbal 5.50, eredeti ládával 300 darabbal 10 koronáért. **Citrom** elsőrendü ötkilós postakosárral 2.40, eredeti ládával 180 darabbal 5 K. **Karfiol** csodaszép, fehér, ötkilós postakosárral 2.50, eredeti kosárral, 18 darabbal 4 K. **Lencsm** asztali csemegefüge egykilós ladikával 1 K. **Malagaszőlő** kiválószép kilónként 2.40 K. **Francia héjas mandula** kilónként 2.20 K. **Franzia berber datolya** kilónként 2.40 K. Kiválófinom nemesfaju **csemegealmát** többféle fajokból, válogatott asztalpéldányok kilónként 1 kor-ért. **Szeges császárkörte** szép példányok kilónként 1.20 koronáért szállitja utánvéttel bérmentetlenül az „AGRUMEN" délgyümölcs [illegible] Budapest, Szarka utca 7. [illegible] árjegyzékünket kérni déligyümöl[illegible] és korai friss főzelékről és zöldségekről.

Nyomdász

tanoncul hat elemit, vagy egy-két középiskolát végzett szelid fiu kedvező feltételek mellett, teljes ellátással, azonnal felvétetik

Vörösmarty

nyomdában Devecser

Üzlet áthelyezés.

Tisztelettel hozom a nagyközönség és nagyra becsült vendégeim szives tudomására, hogy borbély és fodrász üzletemet a Szentháromság-téri járásbirósági épületbe áthelyeztem, minthogy az az előbbi helyemen szüknek bizonyult.

Uj üzlemet egyuttal teljesen ujonan berendezvén, azt a modern higiénia összes követelményei szerint felszereltem, módomban van igen tisztelt vendégeimet a legmegfelelőbben kiszolgálni.

Szives pártfogásukat megköszönve, s azt továbbra is kérve vagyok teljes [illegible]

Kövesi Vilmos

borbély és fodrász.

BORSZÉK!

GYÓGY- és ÜDITŐ VIZ. A SZÉNSAVAS ÁSVÁNYVIZEK KIRÁLYA!

Aszkór és vérszegénység ellen páratlan gyógy- [illegible] hatású ital a legelső minden vizek között.

Főraktár:

Celldömölkön: Gayer cég utóda Rőh Pálnál.

évvégi mérlegkészités. Az okos kereskedő évközben is tudja és sejti, hogy körülbelül hogy áll, a tartozása nőtt-e vagy követelése, pontosan fillérre, az eredményt azonban csak az évvégi mérleg mutatja meg s a kereskedő az emlékében elraktározza az évet a jó vagy a rossz esztendők közé.

Nos: az előleges tájékoztató, melyben a statisztikai hivatal a népszámlálás legfontosabb népmozgalmi adatait, a szaporodás adatait közli, kétszerkettővel bizonyitja azt, a mit, a közállapotokat ismerve, mi már régóta tudtunk, hogy az ország az utolsó tiz év alatt stagnált és nem fejlődött. Ez hétszázezer távollevő négy-öt vármegye, egy második főváros, olyan hatalmas demonstráció, a melyikkel szemben elhal minden vitatkozás.

Jön a statisztika és számokban mutatja meg az eredményt: mig 1881—1890-ig és 1891—1910-ig egyformán 10·3 százalék volt a népesség szaporodása, addig 1901—1910-ig a szaporodás két percent eséssel visszahanyatlott 8·3 százalékra, a mi nem a természetes szaporodást, hanem a kivándorlás hirtelen nagymérvü megnövekedését bizonyitja.

Az, a mi máris előttünk fekszik a statisztikából, csak ezt a végső eredményt mutatja. Az, a mi ezután következik, az okadatolast fogja hozni, ugyanazon a nyomon, a melyiken mi elindulva, már a statisztikusok előtt megállapitottuk a végeredményt. Ez a statisztika mutatni fogja, hogy a kivándorlás, mely az országromlás sarkalatos érvényü tünete, mennyire összefügg a lekötött birtokok területével és az ex-lexes évek gazdasági zavaraival.

RENDELÉS-
— szerüen készült: —
Mindenfajta
felső kabátok,
téli kabátok,
városi bundák,
gazdasagi bundák,
szalon öltönyök,
fiu ruhak,
angol sacco öltönyök.
Első rangu szabás ès munka. Jutányos árak.
DEUTSCH F. KÁROLY és Tsa
férfiszabók
Budapest, VII., Ferencziek-tere 2.

UJDONSÁGOK.

— **Olvasóinknak**, munkatársainak, barátainknak kellemes husvéti ünnepeket kivánunk.

— **Pirostojások.** Van szenzációja városunknak is, a husveti ünnepekre érkezett a magyar kir. államvasétak igazgatóságától *Cseke* Gyula máv, irodakezelő altiszt és társai *Halász* Antal és *Lang* Imre szombathelyi irodakezelők részére. Már nehany hónapja kitudódott a vádlott altisztek müködéseiés azóta fegyelmi alatt voltak és az első foku biróság már hozott is egy enyhébb itéletet, mely a mostanival megváltozott. Mind három altisztet szolgálatukból való elbocsátasra itélte a vasuti és hajózási főfelügyelőség. Bünük az volt a tirumviratus tagjainak, hogy a máv.-hoz busas dijazás mellett vettek fel napidijasokat és azoknak kinevezest is igértek. Volt olyan napibéres a fütőhaznál, aki már három éve dugja pénzzel az elbocsatottakat, de számára eredményt elérni még nem volt módjukban. Több ily hiszékeny embert hallgatott hi a fegyelml biróság, egyik azt vallotta, hogy ő már összeköttetésben nincs Csekével, csak fizeti a rokkant egyletet 3 ev óta, de könyve még nincs. Ilyen és hasonló dolgok késztetnek az eset feltárasára, de meg a „Vasvarmegye“ csütörtöki szama, melyben szigorunak tartja az itéletet. Erre az a feleletünk, bizonyara rosszul informálódott a panamák körül, igy nem látja tisztan a dolgot Minden elképzelhető módon zsarotla a fütőházi személyzetet Cseke, igy tartott kést, ollót, beretvát, szappant stb ezeket rész etre eladta s a fizetésből, melyet Cseke vett fel, levonta az ily tartozásokat oly részletekben, a milyenben neki tetszett. A fegyelmi biróság itéletét először Cseke fellebbezte meg, csak utána élt felebbezés jogával az üzletvezetőség. Az igazgatóság más szemmel fogta fel adolgot, áthelyezés es előléptetes visszatartása helyett elbocsatásra itélte Cseke Gyula, Halász Antal es Lang Imre irodakezelő altiszteket.

— **Uj rabbi Szombathelyen.** A szombathelyi israelita hi község hosszas korteskedés utan megválasztotta rabbiját. Leadtak 359 szavazatot, melyből *Horovitz* József dr. karánsebesi rabbi javára 336 szavazó igennel szavazott, igy a hitközség őt választotta meg uj rabbijanak, — beiktatása ünnepelyes aktus mellett jövőhó 16 an fog megtörténni.

— **Cseppkőbarlang megnyitás.** A zzlamegyei Tapolca varosban ezelőtt nehany évvel a város területen a házak alatt nagykiterjedésü cseppkő barlangot fedestek fel. Most egy reszvenytársaság van alakulóban Tapolcan, a mely társaság a barlangot megakarja nyitrani a nagyközönség számára.

— **Kitüntetett tanitók.** A népnevelés és a közéleti tevékenyseg terén szerzett érdemek jutalmasására a vallas és közoktatasügyi miniszterium minden évben 200 korona jutalommal szokott kitüntetni több vasvármegyei tanitót. Az idén is 11 tanitót terjesztett fel kitüntetésre a közigazgatási bizattság, kik között szerepel járásunkból *Kocor* Márton alsósági tanitó 36 szolgálati évével.

— **A kath. Népszövetség gyülése.** A celldömölki kath. népszövetség holnap azaz husvét hétfőjén a környékbeli községek belevonásával jó idő esetén a templom téren, kedvezőtlen időben pedig az iskola nagytermében népgyülést tart, a melyre az érdeklődőket ez uton is tisztelettel meghivja a vezetőség. A gyülés kezdete délelőtt fel tizenegy órakor lesz.

— **Verekedő suhancok.** A pápóci virtus csak nem tagadja meg magát, mindig történik valami a községben, a mi a figyelmet magára vonja. A mult héten éjjel a mulátás után összekülönböztek a legények közül egypáran, Kis Karoly pápóci, Csiszár (Töreki) Gyula, Hajdu Imre, Hajdu Dezső szentmiklósfai lakosok és Kis Károlyt ugy elrakták, hogy az orvos véleménye szerint 8 napig gyogyuló testi sértést okoztak rajta.

— **Sághegyi tüzeset.** *Wittmaun* és társai cég tulajdonat képező bazalt banyatársaság sérelmére tüzeset történt az alsósági szőlőhegyen. A társaság egy düledező félben levő boros pincéjének szalmával fedett tetőzete gyult ki a héten és le is égett emberélet vagy állat veszélyeztetése nélkül. A leégett hajlékot munkáskonyhának használták biztositva nem volt es lebontása már el is volt rendelve, igy a nyomozás folyamán a szándekos gyujtogatás teljesen kizártnak latszik. A tüzet valószinüleg az okozta, hogy a vaskályhából kipattanó szikra felgyujtotta a hajlekban szétszórva levő szalmát, igy fogott a tetőzet is tüzet

— **Uj üzlethelyiség megnyitasa.** *Kövesi* Vilmos celldömölki fodrász és borbely eddigi helyiségét kénytelen volt athelyezni a Frisch Gusztáv féle hazbol a jarasbiróság földszintjén levő volt „Turul“ ciporaktar helyisegébe, melyet a kor igényeinek megfelelően berendeztetett. A legkényesebb igényeknek is megfelelő uj berendezésü borbély üzletet ajánljuk a nagyközönség b. figyelmébe

— **Kettős házasság Jánosházán.** Ritka bünesetben tett feljelentest a jánosházai csendőrörs a szombathelyi kir. ügyészségnek *Kéri* Mária kerédi lakos ellen szól a feljelentés, mert ez 1910 évi augusztus 8-án férjhez ment *Soós* János kemenespálfai lakoshoz, pedig előbbeni férje *Kovács* János bodorfai lakos még most is él, ő azonban holttá nyilvánitotta. Mint bünrészesek ellen feljelentés tétetett Soós János vőlegény, Szücs György és Gyalog Sándor jánosházai lakos, házassági tanuk ellen, mert tudták, hogy Keri Máriának törvenyes férje van, kitől két gyermeke is van, a nőt a jánosházai anyakönyvvezetőnél es az ottani plébániánál hajadonoknak mondották.

— **Meg kell a kutakat merni.** A belügyminiszter a kolera veszedelemre való tekintettel tudvalevőleg rendeletet adott ki, hogy a községekben mint a varosokban a kutakat alaposan tisztitsák ki. Vármegyénk alispánja a kapott rendeletet kiadta a főbirák utján a községeknek, igy történt ez celldömölkön is, hogy 8 napon belül kénytelenek voltak a háztulajdonosok kutjaikat megmeretni, nehogy pénzbirságnak vagy kolerának tegyék ki önmagukat.

Mint eső után a békák, ugy nyüzsögtek mindenfelé a kis jószágok. Voltak vagy tizen! Valamennyi egyformán piszkós és egyformán sápadt. Mintha csak apró halottakat láttam volna.

Végtelen szomoru kép volt! Egy csomó halálra váló élet. Egy halom bimbó, a mely sose fog nyilni!

— Betegek ezek a gyerekek, Kórós?

— Ezek, instálom? Ugy esznek, mint a kis malacok! Egy-egy nagy karéj kenyeret majszol el mindegyikük minden evéskor.

— Hát ezeknek kenyeret adnak?

— Tejbe eláztatva! A puszta tejen már tulvannak. Mind elmult ez egy esztendős!

— El ám, — vágott közbe az öreg leánya, aki ez alatt bejött a szobába. A nagy, tagbaszakadt leány sovány, korán elhervadt arcáról csupa gonosz indulat ritt le. Apró, villogó szemei mintha vércsekarmok lettek volna, ugy tapadtak rá a földön fetrengő kis gyermekek arcaira.

Csöndesség lett egyszerre. Mert az imént még nyösszörögtek és pityeregtek a kis szerencsétlenek, de a mint az az asszony bejött és reájuk nézett, rögtön elhallgattak. Bizonnyára sok verésben volt részük.

— Elmultak mind egy esztendősök — folytatta azután beszédét — ezek már vasat is ehetnének. A doktor ur is mondta, hogy már egy kis hust is kaphatnak, hogy erőre jöjjenek.

— Ugy, hát a doktor ur mégis felügyel!

— Felügyel? Mire kell itt felügyelni? — mondta kihivó, kellemetlen nevetéssel az asszony — itt vagyunk mi: én meg az apám. Elegek vagyunk mi is. Vigyázunk rájuk mi is. Nem is érdemes igy vigyázni: Ha akarnánk és hanem lennénk becsületes emberek, bizony többet is kereshetnénk, mint amennyit most keresünk. Mert ugy tessék elgondolni, hogy nem nagyon örülnek ám az effele porontyoknak se az anyák, se az apák. Mindenki szeretne szabadulni tőlük. De nálunk ez nem lesz ezik! Mi becsületesen tápláljuk és gondozzuk őket. Itt bizony nem hal éhen egy sem.

— Kapnak ezek, uram mindent! A leányom ugy tömi őket, mintha kis libák lennének vagy kis malacok. A király is megnyalhatná a száját, olyan ételeket kapnak. És nem is tudom, mi a bajuk, hogy mégis ilyen nyavalyások! Rossz a fajtájuk, ez van benne! A legjobb kukoricaganca se hizlalja meg őket, se a gölödeny, se a málé. Még a tejes kenyeret eszik a legjobban. És csak nőnének legalább. De olyanok, mint a vakondok.

— Járnak őket látogatni?

— Némelyiknek eljön az anyja! De biz' azok a szegény nepek nem érnek rá, hogy ide utazgassanak. Csak ugy irasban kérdezgetik, hogy van a gyerekük, mikor a pénzt küldik.

— Hát férfiak nem jönnek ki néha?

— Az apák? Nem nagyon! Hej uram, ott Pesten még komiszabbak lehetnek az emberek, mint nálunk.

— Miről gondolja?

— Mert ha kiverődik egy-egy ur ide hozzám a gyerek ügyében, akkor mar előre félek. Valamennyi csak szid engem, hogy miért nem teszem el már láb alól a gyereket. Istenem, a saját gyerekét!

— Persze maga nem hallgat egyre sem?

— Hogy hallgatnék? Megesne a szivem, ha elpusztitanám valamelyiket.

— Meg azután be is csuknák.

— Be is csuknának ugy van uram! Pedig hát higyje el, tekintes ur, hogy nem helyes ez a törvény. Minek kinozni ezeket a szegény férgeket, mikor ugy se lesz belőlük semmi. A ki a világra hozta őket, miert is nem pusztithatja el? Csak nyomoruságukra hagyja őket életben. Ugy is elvesznek. Csakhogy lassan. Én mondom ezt, hogy nem helyes a törvény! Pedig hát épenséggel abból élek, hogy a törvény nem engedi ezeket a szegényeket mindjárt elpusztitani. Azért dobják ide nekünk, hogy csináljunk velük, a mit akarunk. De mi fel akarjuk őket nevelni.

— Gancával, máléval meg fekete kenyérrel.

— Nem is tarthatjuk fácánnal, — nyelvelt a menyecske. Azzal tartjuk, a mivel tudjuk. Ha az Isten akarná, ugy is felnőhetnének, de nem akarja. Mert az Isten okosabb, mint az emberek, a kik a törvényt hozsák. Tudja, hogy ezekre itt semmi szükség sincs, elég nyomorult, szegény van már ugyis, hát magához veszi őket, rendre mind. Az isten jó!

A két kezét imára kulcsolta és bátran, szabadon nézett fel az ég felé, mintha a számadása teljesen rendben lenne azzal, aki ott fent lakozik . . .

— **Nincs kegyelem.** Élénken emlékszünk még azon támadasokra, melyeket néhai lapjában *Marton* dr. jánosházai orvos kartársa *Götzl* Gyula ellen intézett s melyek miatt a győri törvényszék Marton dr-t 2 havi fogházra és 400 kor. pénzbirságra itélte. Ezen ügy megjárta azóta az összes fórumokat, legvégső fokon kegyelem kérvény alakjakan Ő Felségénél is, de hiába. Ő Felsége a rágalmazás miatt kiszabott büntetést nem enyhitette meg s Marton A. dr. a folyó hó 14-én Győrbe vonul, hogy büntetését lerójja.

— **A ki gége- vagy tüdőbajban szenved,** nem tehet okosabbat, mint hogy naponta néhány theáskanálnyi Sirolint vesz. Sirolin „Roche" gyógyitja a beteg légzőszerveket és minden esetben nagy megkönnyebbülést szerez.

— **Gőzfürdő a vasuton.** A máv. betegsegélyző pénztára a vasuton már néhány éve építtetett a tagjai részére kádfürdőt, ahová valamivel magasabb dijért vidékiek is járhatnak fürödni. Mivel a fürdő a tagok szügségletét és kényelmét nem elégiti ki, de egyébként is szüknek bizonyult az eddigi helyiség, a péztar igazgatósága elhatározta, hogy a fürdőt megnagyobbitja és etlátja gőzfördővel is. Rövidesen tehát gőz és kádfürdőt vehet a vasuton még a helybeli közönség ugy, mint a vasutiak.

— **Uj pénzintézet.** Pápán „Pápa városi és vidéke Önsegelyző szövetkezet" cimmel a Pápa és vidéke takarékpénztár védnöksége alatt uj pénzintézet van alakulóban. A pénzintézetek ugyancsak gombamódra szaporodnak most Magyarországon. Bárcsak ipartelepek szaporodnának ily mennyiségben.

— **Felvételi palyázat.** Az 1911/12. iskolai évre a csáktornyai állami tanitóképző intézet I. osztályába összesen 30 növendék vétetik fel és pedig teljes fizetéses helyre 11, féldijas helyre 8, ingyenes helyre 2, ösztöndijas helyre 4, segélynélküli bejárónak 5 növendék A teljesfizetésesek 28. a féldijasok 14 K-t fizetnek havonként köztartásdij cimén az intézet pénztárába. Az ösztödijas havonkint 14 K ösztöndijat kap A kérvényhez a következő okiratok csatolandok: 1 születési bizonyitvány. 2 iskolai bizonyitvány a megelőző évről és a f. évi félévi értesitő 3- tiszti orvosi bizonyitvány a folyamodónak a tanitó pályara való alkalmas voltáról, 4. segélkérés esetében hiteles községi bizonyitvány a szülők vagyoni állapotáról, a kiskoru gyermekek számáról hiteles családi kimutatás. Csak oly éptestü és zenei hallással biró tanulókat vesznek fel, akik 14. életévüket már betöltötték, de 18 évesnél nem idősebbek s akik a polgári vagy középiskola 4-ik osztályát sikeresen elvégezték. A végleges felvétel az intézeti orvos véleményétől függ. A vallás- és közoktatásügyi miniszterhez cimzett folyamodványokat az előirt okiratokkal együtt 1911 majus 31-ig kell a csáktornyai állami tanitóképző-intézet igazgatóságánál benyujtani a folyamodó lakóhelyének, az utolsó póstának és vármegyének feltüntetésével.

— **A budapesti állatkert.** Gyönyörü nemzeti intézmény készül Budapesten az uj állatkert, a mely nagyságára, kivételére a kiállitandó állatok sokféleségére vetekedni fog bármely európai állatkerttel. Az állatkert igazgatósága, mely buzgó munkálkodásával igazán tudományos nemzeti célokat szolgál ez uton is felkéri a magyar közönséget munkája támogatására. Különösen a vadászemberekhez fordul kérelmével. Ugyanis most, hogy a tavasz már itt van, megérkeznek a különféle vizimadarak és a kisebb gázlók (fövényfutók, lilék, szalonkák, sárszalonkák, gólyatöcsök, parti snepfek, cséreк, halálkak, haris, guvat, vizicsibe és egyéb ily madarak) és arra kéri az igazgtóság a vadászokat, hogyha ily madarak elevenen kerülnének kezükbe, ajánlják fel őket a budapesti és egyetlen magyar állatkertnek. Különös gondja lesz az igazgatóságnak, hogy a magyar madárfaunát lehetőleg teljes számban ismertesse.

BORSZÉKI

GYÓGY- és ÜDITŐ VIZ. A SZENSAVAS ÁSVÁNYVIZEK KIRÁLYA!

Angolkór és vérszegénység ellen páratlan gyógyszer. Mint üditő és hüsitő ital a legelső minden vizek között.

Főraktár:

Celldömölkön: Gayer cég utoda Róh Pálnál.

KÖZGAZDASÁG.

Az Elsőmagyar Általános Biztositó Társaság március 26-án tartotta évi rendes közgyülését Csekonics Endre gróf valóságos belső titkos tanácsos elnöklete elatt. Az 1910. évi üzletet lézáró számadásokat és mérleget az igazgatóság és felügylő bizottság jelentései kapcsán Ormódy Vilmos főrendiházi tag, vezérigazgató terjesztette a részvényesek elé.

Az igazgatóság jelentése, előrebocsátván, hogy az alaptőke felemelési müvelet, melyet a folyó évi január 10-iki rendkivüli közgyülés határozott el, teljes sikerrel máris befejeztetett, megállapitja, hogy az 1910. évi üzlet egészében hasonló igen kedvező végeredményt mutat, mint az előző évi s ezért az évi nyereségből, mely összesen 5,052,904 kor 21 fill. volt, az alapszabályszerü levonások után minden egész részvényre 700 kor. osztalékot hoz javaslatba. A társaság üzletének nagyszabásu növekedése minden vonalon a mult évben is fokozód irányzattal folytatódott Az impozáns tartalékok közül ezuttal az üzletév nyereségéből a kü ön tartalék nyert rendkivüli emelkedést, ugy hogy elező évi 5.460 085 korona 05 fillér összegével szemben 8 314.554 kor. 83 fill. összegre növekedett; a többi tartalekoknak az alapszabályszerü részeltetésen felüli rendkivüli növelése most már az alaptőke felemelésén nyert összegből történik. Az alaptőke felemelési müvelet a folyó évre esvén, az erre vonatkozó elszámolás már az 1911. üzletév méglegébe tartozik. A közgyülés az előterjesztett szamadásokat és mérleget általános nagy megelégedéssel egyhangula elfogadta. A fölmentvényt minden irányban megadta s az összes javaslatokat határozottá emelte. a társaság félszázados evfordulója emlékére alkotott 500.000 kor. tőkeösszegü hazafias köz és jótékonycélu alapból a krassószörénymegyei árvizkárosultak még a mult év folyamán 10.000 kor. összegü segélyben részesültek, az alapnak folyó évben kiosztandó 20,000 K kamathozamát pedig felerészében az Országos Gyermekszanatórium s felerészben a Szeretet gyöngeelméjüket és siketnémákat gyámolitó egyesület nyerte el. Ezenkivül a közgyülés. mint évenkint rendesen, számos érdemes köz- és jótékonyra is 25.000 kor. adományösszeget szavazott meg a társaság évi nyereségéből.

Végül a részvényesek nevében Imrédy Kálmán udvari tanácsos melg köszönetet mondott az egész kormányzótestületnek az elért kitünő eredményért, külön is méltatva az üzlet irányitásában nagy koncepcióju, intézetében pedig fáradhatatlanul gondos vezérigazgatónak Ormódy Vilmos főrendiházi tagnak kiváló erdemeit. Ezután a választmányba Károlyi Gyula grófot választották meg közfelkiáltással.

Nyomdász

tanoncul hat elemit, vagy egy-két középiskolát végzett szolid fiu kedvező feltételek mellett, teljes ellátással, azonnal felvétetik

Vörösmarty

nyomdában Devecser

Üzlet áthelyezés.

Tisztelettel hozom a nagyközönség és nagyra becsült vendégeim szives tudomására, hogy borbély és fodrász üzletemet a Szentháromság-téri járásbirósági épületbe áthelyeztem, minthogy az az előbbi helyemen szüknek bizonyult.

Uj üzlemet egyuttal teljesen ujonan berendezvén, azt a modern higiénia öszszes követelményei szerint felszereltem, módomban van igen tisztelt vendégeimet a legmegfelelőbben kiszolgálni.

Szives pártfogásukat megköszönve, s azt továbbra is kérve vagyok teljes tisztelettel

kész szolgája:

Kővesi Vilmos

borbély és fodrász.

A jelenkor legjobb tetőfedő anyaga az

ASBEST-PALA.

Elpnsztithatatlan, soha javitást nem igényel. Tüzmentes, fagymentes, vizhatlan és viharálló.

Alatta a padlás télen nem hideg, nyáron viszont nem meleg

KÖNNYÜ, mert a befedett terület négyzetméterenkint 10 kg., holott a holottа hornyólt cserépből négyzetmétere 40 kg., közönséges cserépből 65 kg., igy palafedésre a legkönnyebb tető és a leggyöngébb fal is alkalmas.

Legmesszebbmenö jótallás!

Felvilágositást, árjegyzéket és mintát kivánatra ingyen küldünk.

Magyar Asbest Palagyár

R.-T. :: Jánosháza.

Iroda: Zollner Bélánál Jánosháza

Szőlőoltványok

Huszonöt legjobb bor és csemegefajban
:-: még negyvenezer darab. :-:

Csabagyöngye!

oltvany és nemes simavesszők.

Európában a legkorábbau érő fajszőlő, drágán fizetett piaci ujdonság. Minden kisebb házikertben is termelhető, lugasnak is kitünő faj.

Piros Delavare

Negyven hektélitert terem holdanként, melyért irásban jótállok. Elgyökereztetve minden szál simavessző megfakad, erre nézve utasitás mellékeltetik minden küldeményhez. Május végén is ültethető. Bővebb eirást, szines képeket és árjegyzéket ingyen küld

Nagy Gábor, Kóly (Bihar m.) posta, távirda. és telefon állomás

NARANCS

vérvörös catiniai legjobb minőségü mézédes ötkilós postakosárral 3.—, eredeti kosárral 100 darabbal 5.20, eredeti ládával 180 darabbal 7 K., eredeti ládával 360 darabbal 12.— K-ért. **Muskátnarancs** vérpiros mézédes óriásnagy primissima minőségü ötkilós postakosárral 3.20, eredeti ládával 80 avagy 100 darabbal 8.—, eredeti ládával 200 avagy 150 darabbal 12.50 kor.-ért. **Sárga fajnarancs** mézédes ötkilós postakosárral 2.80, eredeti ládával 150 darabbal 5.50, eredeti ládával 300 darabbal 10 koronáért. **Citrom** elsőrendü ötkilós postakosárral 2.40, eredeti ládával 180 darabbal 5 K. **Karfiol** csodaszép, fehér, ötkilós postakosárral 2.50, eredeti kosárral, 18 darabbal 4 K. **Loucum** asztali csemegefüge egykilós ladikával 1 K. **Malagaszőlő** kiválószép kilónként 2 40 K. **Francia héjas mandula** kilónként 2.20 K. **Franaia berber datolya** kilónként 2.40 K. Kiválófinom nemesfaju **csemegealmát** többféle fajokból, válogatétt asztalpéldányok kilónként 1 kor-ért. **Szagos császárkörte** szép példányok kilónként 1.20 koronáért szállitja utánvéttel bérmentetlenül az **„AGRUMEN" déligyümölcs nagykereskedés, Budapest, Szárka utca 7.** [illegible] gyümölcsökről és korai friss főzelékről és zöldségekről.

JÓL JAR,

ki velem kezdi!

Finom, fess, elegáns

és olcsó cipőt kap

GOTTLIEB IZIDOR

„Turul" cipőraktárában

CELLDÖMÖLK

Sági-utca

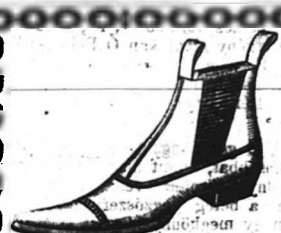

Szalóky Zsigmond

szobrász és kőfaragó

Celldömölkön, Sz. Háromság tér.

Sirkőraktáromban a legkényesebb igényeket is kielégítő sirköveket, kereszteket, lepesőket és a kataszteri felmeréshez szükséges előírás szerinti határjelző köveket raktáron tartok.

Szobrász ipari képzettségem folytán abban a helyzetben vagyok, hogy e szakmába vágó munkákat is jutányosan végezhetek.

Szives pártfogását és raktára megtekintését kéri

Szalóky Zsigmond

szobrász és kőfaragó.

„A kirándulás mint tét", szól

Kállai Lajos

motor-

Budapest, VI., Győr-u. 20. szállítja teljes jótállás mellett

a legnirnevesebb motorcséplőkészleteket.

Saját erőszivben kérjen minden gazda árajánlatot, melyet ingyen, bérmentve küld a gyár!

Fontos figyelmeztetés! Kállai Lajos nirneves motorgyára nem tévesztendő össze más Kállai

TOJÁST

bármily mennyiségben a legmagasabb árban vásárol a győri pixkés-

Kemenesaljai Hitelbank r. t.

áruosztálya Celldömölk

Fióktelepek: Muraszombaton, Csornán és Alsólendván.

Mindennemű gazdasági gépek és szükségleti cikkek raktára.

Ajánlja a legjobb és legujabb szerkezetű vetőgépeket, talajmivelő eszközöket, cséplő szerelményeket ugy motor, mint gőz és járgány hajtásra. Állandó nagy raktár műtrágya, műtakarmány, zsák, ponyva, olaj, kenőcs, kötélnemuek és mindenféle gazdasági cikkekből.

Iroda a Hitelbank helyiségében

Eladó vendéglő.

Vasmegyében jó forgalmu helységben, a celldömölki járásban, ujonnan épült beszálló

vendéglő

örök áron eladó. Esetleg bérbeadó. Évi bér 720 K. Átvételhez 2000 K. szükséges. Venni szándokozóknak a cimet megmondja

a „Kemenesvidék"

kiadóhivatala.

Gümőkór (tüdő)

köhögés, szamárköhögés, influenza és a légzőszervek bajainál

eredménnyel alkalmazza a

SIROLIN „Roche"-t.

ható hatása folytán gyorsan gyógyul

minden pótkészítményt.

ingyen és bérmentve küld

— Basel (Schweiz) Grenzbach (Baden.)

Nyomatott a Kisalföldi Kölcsönös „Vörösmarty"-könyvnyomda és hirlapkiadó vállalat gyorssajtóján Devecseben 1911.

Tudományos csevegések.

Miből lettek az amerikai nagy vagyonok?

Nagy vagyonok miként való keletkezéséről, az óriási gazdagságokat összehalmozott szerencsefiak cselekedeteiről eddig csak pletyka szólott, szenzációs újsághirek vagy a gazdag ember zsebére pályázó modern udvarlantosok. Most egy amerikai tudós, Gustáv Myers adott ki egy könyvet, a mely tudományos alapon tárgyalja ezt a kérdést.

A mi kis európai vagyonkáink távolról sem birnak azzal a jelentőséggel, a mivel az amerikai Astorok, Vanderbilt, Rockefellerek, Morganok és Carregiek számos tröstben érvényesülő vagyona. Az már eddig is nyilvánvaló volt az érdeklődők előtt, hogy a nagy vagyonok szerzői éppen nem szakemberek, gyárosok, hanem minden szakismeretnélküli olyan üzletemberek, akik mivel sem járultak hozzá az emberi tudás vagy szervezkedés kiterjesztéséhez, hanem tisztán felhasználták mások munkáját és tudását saját gyarapodásukra. Az első nagy vagyonok Amerikában nagy földterületek lefoglalásából származtak, de természetesen a maiakhoz képest törpék voltak. A családi megosztozas azonban lasssan lemorzsolta ezeket a régi vagyonokat és az utolsó földesur, Stephen Van Rensollaér, a ki még birta New-York állam egy negyedét, 1836-ban halt meg.

A XIX. század első tizedei meghozták a hajós vagyonokat. De a nagy vagyonokat nem lehet tisztességes polgári haszonra visszavezetni Az állam és lakosság kijátszása utján érték el. tulajdonosáik. Vagy távoli országokban ügyes áruhamisitásokat követtek el, vagy nagyárányu csempészettel játszották ki az államot. Az előbbi uton szereztek nagy vagyont a hostani Carnes testvérek, az utóbbi módon pedig Stephen Girard philadelphiai hajós, később bankár.

Girard, bordeauxi ember, először mint hajóskapitány, gazdája háta mögött saját számlájára titkos rakományt vitt magával és ezzel alapitotta meg vagyonát. Philadelphiában eladta gazdája hajóját, tudva, hogy a háboru miatt üldözőbe nem vehetik és egy kis banküzletet és hajósirodát nyitott 1790-ben a sandomingoi lázadás kitörésekor két hajója volt a kikötőben, számos francia ültetvényes ott helyezte el értéktárgyait. Az ültetvényesek a harcokban elvesztek és Girard az értéktárgyakat eladta. 1810-ben már egy félmilliió Londonban elhelyezett pénzét festeti az Egyesült Államok Bankjába.

A XIX. század közepe uj fajtáját teremtette meg a nagy vagyonnak. Ez a városi telkeken alapuló vagyon, Ilyen az Astor családé is John Jakob Astor, a vagyon megalapitója, 1763-ban született Németországban és 20 éves korában ment ki Amerikába, ahol péksegéd lett. Később indiánusokkal folytatott kereskedést és minden tilalom ellenére pálinkával fizetett nekik a szőrmékért. 00—400% nyereségre dolgozott E mellett alkalmazottait nagyon rosszu fizette

Az Astor vagyonnak igazi alapja azonban New-York városi területek szervezeseve vetette meg. A vérostól ugyanis pontom rakért megvesztegetesek rán fondeladási engedelyeket es kozoltek ki oly területekre, a melyek hivatalos jelentés szerint értéktelenek voltak, nehány év mulva mar százszorosan értek ma pedig száz milliókra rugnak Az Astor család vagyon ma egy milliárd koronara becsülik és New-York varos 8-d része az övék. Különben ahány nagy vagyona van Amerikának annyi ilyen milliomos család van. Ez azonban meg nem elégszik bünj gyűjtés, mert vagyonok gyüjtésének meg szamtalan modja van, és a mi szelid európai panamáink, a melyeken elszörnyüködünk, igen kismertékü dolgok ahhoz képest, a mit amerikaiak tesznek azért, hogy vagyonukat és hatalmukat még növeljék.

CSARNOK.

A kérelmező madarak.

— Moore. —

Gyülést tartott a madárnépség.
Miféle ügyben? Hol? Mikor?
Hát Ligethonban a derült ég
Alatt tavasz nyilásakor.

S az ügy? Oh! az fontos felette:
Régóta nyomja már begyit
A tollas népnek, föl is tette,
Hogy rajta bármikép segit.

Mert az tovább már mégse mégyen;
Hogy vércse, karvaly, egyebek
Az alsóbrendü madárnépen
Önkényuralmat vigyenek.

Tollát kitépjék, vérét ontsák
A lég békés polgárinak,
Sőt hánynak éltét is kioltsák
S könyét fakasszák annyinak!

„Igazságot!“ harsogják fennen,
Hogy szinte rezg az ég belé.
S határozzák: küldöttség menjen
A fejedelmi Sas elé.

Megválasztják a küldöttséget.
Ez-szárnyat lebbent s mint a szél,
Az ügynek sürgős volta végett
Percig se késve, utra kél.

Vigan csattog szárnyuk a légbe',
Már tul vannak völgyön, hegyen.
A távolság szárnyakkal mérve
Gyorsan fogy, bármily nagy legyen...

Felhőkbe nyuló szittermébe'
Fogadja őket a király
S kegygyel bólint, a mint elébe
A Szajkó szónokul kiáll.

S mély hajlongás közt torkát edzi,
Ugylátszik, szörnyen elfogul.
Kétszer, háromszor rá-rákezdi:
„Fölséges ur! Fölséges ur!“

„Elég — vág a király szavába —
Szó elrepül, betü marad.
Megvan kétségkivül irásba'
Mint látom, ott a hón' alatt“.

S átvévén, ekép szól: „Vigyétek
Alattvalóimnak hirül,
Hogy jólétük mint legfőbb érdek
Fejedelmi szivünkön ül.

A küldöttséget elbocsátva,
Feje gonddal maradt teli
S legott első tanácsosát, a
Héját magához rendeli.

„Im! vedd értelmét a betüknek,
Ligethonban nagy a panasz
S nem titkolhatjuk el, szivünknek
Nagyon-nagyon fájdalmas az.

Parancsoljuk, legyen a törvény
Szent, sérthetetlen mindenkinek.
S erős, ha kell, gyengét az önkény
Nyomása ellen védeni meg.“

Héját sérté, hogy a királytól
Kell értesülni a szegény
Madárnépségnek panaszáról.
„No — szól — ha nincs, majd szerzek én.“

Megnyugvást a király szivének,
Ha életembe kerül is.
Rendet, békét ottlenn a népnek,
Ha életébe kerül is.

S hogy a király parancsa gyorsan
Beteljék, dolga sietős:
Törvényt hirdet, hogy Ligethonban
Gyengét ne bántsa az az erős.

Karvaly, Vércsének Pinty, Harkályra
Cserkészni többé nem szabad,
Pinty, Harkály, efélék osztálya
Kiméljen tücsköt, bogárat...“

De fölsir a Pinty: Rossz a törvény
Királyra, népre egyaránt,
Akár egy feneketlen örvény,
Mely amit ér, magába ránt.

Nem azt kértük mi, hogy ne bántsa
Madár a tücsköt, bogárat,
Hanem hogy a madár ne bántsa
Felenyáját: a madarat.

Ha mi nem nyulunk a legyekhez,
Ugy kiürülnek a begyek,
Szárnyunk, fejünk lankad, erőt veszt
És miránk esnek a legyek.

És akkor?... Akkor Ligethonból
Legyek, rovarok fészke lesz.
Nem jó több hang madártorokból,
Dal, illat, virány oda vesz!

És akkor?... Akkor bizonyára
A Sasvár is uratlan áll.
Ha dolga nincs, hát mit csinálna.
Hol nép nincs, minek a király?“

Ács Ferenc.

Az utolsó rózsa.

— Thomas Moore. —

Ime, itt a nyárnak utolsó rózsája,
Egyedül virágzik...
Minden kedves társa elviritott régen,
Már nyomuk se látszik.
Egy bimbó se látszik sehol a közelben,
Nem piroslik egy sem.
Nem feleinek néki illatos sóhajjal,
Hogyha szirma lebben.

Mit ér lehervadni a tőre roskadva,
Csak gondolni rájuk.
Nézd, már mind pihennek boldog nyugalomban,
Menj te is hozzájuk.
Hullasd le szirmaid, vessed meg az ágyad,
Pihenjél el szépen.
Hiszen rokonaid régen alszanak már...
Illat nélkül... mélyen.

Sőt, hogyha minden bimbó elhervadna
A barátság fáján,
Ha a szerelemnek csillogó utjáról
Lemaradnánk árván,
Ha az igaz szivek mind elárvulnának,
Mint te, szép virágom...
Oh, ki is akarna még tovább szenvedni
Ezen a világon?

Pásztor Árpád.

Védjegy: „Horgony“

A Liniment. Capsici comp., a Horgony-Pain-Expeller

gyógyszerének

egy negyedszázad bizonyult kitűnő szer, mely már sok év óta legjobb bizonyultnak bizonyult háztartásban, ösztönző és megbízhatóan.

Figyelmeztetés. Sokan hamisítványok miatt bizalmatlanok óvatosak legyünk és csak olyan eredeti üveget fogadjunk el, mely az „Horgony“ védjegyével és a Richter aláírásával ellátott dobozban van csomagolva. Ára üvegenként K —.80, K 1.40 és K 2.— és ugyanezen minden gyógyszertárban kapható. — Főraktár: Török József gyógyszerésznél, Budapest.

Dr. Richter gyógyszertára az „Arany oroszlánhoz“, Prágában, Elisabethstrasse 5 szám.

JÓL JÁR,
ki velem kezdi!
Finom, fess, elegáns
és olcsó cipőt kap
GOTTLIEB IZIDOR
„Turul" cipőraktárában
CELLDÖMÖLK
Sági-utca.

Szalóky Zsigmond
szobrász és kőfaragó
Celldömölkön, Sz. Háromság-tér.

Sirkőraktáromban a legkényesebb igényeket is kielégítő sirköveket, kereszteket, lépcsőket és a kataszteri felméréshez szükséges előírás szerintii határjelző köveket raktáron tartok.

Szobrász ipari képzettségem folytán abban a helyzetben vagyok, hogy e szakmába vágó munkákat is jutányosan végezhetek.

Szives pártfogását és raktára megtekintését kéri

Szalóky Zsigmond
szobrász és kőfaragó.

„A köztudatba ment át", hogy csakis
Kállai Lajos
motor-
gyára
Budapest, VI., Gyár-u. 29 szállítja teljes jótállás mellett
a leghirnevesebb motorcséplőkészleteket.
Saját érdekében kérjen minden gazda díszfürlapot, melyet ingyen, bérmentve küld a gyár!
Fontos figyelmeztetés! Kállai Lajos hírneves motorgyára nem tévesztendő össze más Kállai nevű céggel.

TOJAST
bármily mennyiségben a legmagasabb árban vásárol a győri pikhéta-

Kemenesaljai közgazdasági Hitelbank r. t.
áruosztálya Celldömölk

Fióktelepek: Muraszombaton, Csornán és Alsólendván.

Mindennemű gazdasági gépek és szükségleti cikkek raktára.

Ajánlja a legjobb és legujabb szerkezetű vetőgépeket, talajmivelő eszközöket, cséplő szerelményeket ugy motor, mint gőz és járgány hajtásra. Állandó nagy raktár műtrágyá, műtakarmány, zsák, ponyva, olaj, kenőcs, kötélneműek és mindenféle gazdasági cikkekből.

Iroda a Hitelbank helyiségében

Eladó vendéglő.
Vasmegyében jó forgalmu helységben, a celldömölki járásban, ujonnan épült beszálló
vendéglő
örök áron eladó. Esetleg bérbeadó. Évi bér 720 K. Átvételhez 2000 K. szükséges. Venni szándokozóknak a cimet megmondja a „Kemenesvidék" kiadóhivatala.

Gümőkór (tüdő)
köhögés, szamárköhögés, influenza és a légzőszervek bajainál
SIROLIN „Roche"-t.
higjó ártás folytán ingyen szedik.
Sirolin kóstolatot D 37 kivánatra ingyen és bérmentve küld
F. H. Basel (Schweiz) Grenzbach

Nyomatott a Kisalföldmegyei „Vasmagyar"-könyvnyomda és hirlapkiadó vállalat gyorssajtóján Devecseben 1911.

Tudományos csevegések.

Miből lettek az amerikai nagy vagyonok?

Nagy vagyonok miként való keletkezéséről, az óriási gazdagságokat összehalmozott szerencsefiak cselekedeteiről eddig csak pletyka szólott, szenzációs ujsághirek vagy a gazdag ember zsebére pályázó modern udvarlantosok. Most egy amerikai tudós, Gustáv Myers adott ki egy könyvet, a mely tudományos alapon tárgyalja ezt a kérdést.

A mi kis európai vagyonkáink távolról sem birnak azzal a jelentőséggel, a mivel az amerikai Astorok. Vanderbilt, Rockefellerek, Morganok és Carregiek számos tröstben érvényesülő vagyona. Az már eddig is nyilvánvaló volt az érdeklődők előtt, hogy a nagy vagyonok szerzői éppen nem szakemberek, gyárosok, hanem minden szakismeretnélküli olyan üzletemberek, akik mivel sem járultak hozzá az emberi tudás vagy szervezkedés kiterjesztéséhez, hanem tisztán felhasználták mások munkáját és tudását saját gyarapodásukra. Az első nagy vagyonok Amerikában nagy földterületek lefoglalásából származtak, de természetesen a maiakhoz képest törpék voltak. A családi megosztozas azonban lasssan lemorzsolta ezeket a régi vagyonokat és az utolsó földesur, Stephen Van Rensollaér, a ki még birta New-York állam egy negyedét, 1836-ban halt meg.

A XIX. század első tizedei meghozták a hajós vagyonokat. De a nagy vagyonokat nem lehet tisztességes polgári haszonra visszavezetni Az állam és lakosság kijátszása utján érték el. tulajdonosáik. Vagy távoli országokban ügyes áruhamisitásokat követtek el, vagy nagyárányu csempészettel játszották ki az államot. Az előbbi uton szereztek nagy vagyont a hostani Carnes testvérek, az utóbbi módon pedig Stephen Girard philadelphiai hajós, később bankár.

Girard, bordeauxi ember, először mint hajóskapitány, gazdája háta mögött saját számlájára titkos rakományt vitt magával és ezzel alapitotta meg vagyonát. Philadelphiában eladta gazdája hajóját, tudva, hogy a háboru miatt üldözőbe nem vehetik és egy kis banküzletet és hajósirodát nyitott 1790-ben a sandomingoi lázadás kitörésekor két hajója volt a kikötőben, számos francia ültetvényes ott helyezte el értéktárgyait. Az ültetvényesek a harcokban elvesztek és Girard az értéktárgyakat eladta. 1810-ben már egy félmilió Londonban elhelyezett pénzét festeti az Egyesült Államok Bankjába.

A XIX. század közepe uj fajtáját teremtette meg a nagy vagyonnak. Ez a városi telkeken alapuló vagyon, Ilyen az Astor családé is John Jakob Astor, a vagyon megalapitója, 1763-ban született Németországban és 20 éves korában ment ki Amerikába, ahol péksegéd lett. Később indiánusokkal folytatott kereskedést és minden tilalom ellenére pálinkával fizetett nekik a szőrmékért. 00--400% nyereségre dolgozott E mellett alkalmazottait nagyon rosszu fizette

Az Astor vagyonnak igazi alapja azonban New-York városi területek szervezeszevetette meg. A várostól ugyanis pontom rakért megvesztegetesek ran fondeladasi engedelyeket es kozoltek ki oly teruletekre, a melyek hivatalos jegyzés szerint értéktelenek voltak, nehány év multva mar száze rekeszi értek ma pedig száz milliókra rugnak Az Astor csalad vagyont ma egy milliárd koronara becsülik és New York varos 8 od része az övék. Különben ahány nagy varosa van Amerikának annyi ilyen milliomos család van. Ez azonban meg nem elég a bünügyzés, mert vagyonok gyüjtésének meg szamtalan módja van, és a mi szelid európai panamáink, a melyeken elszörnyülködünk, igen kismertékü dolgok ahhoz képest, a mit amerikaiak tesznek azért, hogy amúgy is horribilis vagyonukat meg növeljék.

CSARNOK.

A kérelmező madarak.

— Mese. —

Gyülést tartott a madárnépség.
Miféle ügyben? Hol? Mikor?
Hát Ligethonban a derült ég
Alatt tavasz nyilásakor.

S az ügy? Oh! az fontos felette:
Régóta nyomja már begyit
A tollas népnek, föl is tette,
Hogy rajta bármiképp segit.

Mert az tovább már mégse mégyen;
Hogy vércse, karvaly, egyebek
Az alsóbbrendü madárnépen
Önkényuralmat vigyenek.

Tollát kitépjék, vérét ontsák
A lég békés polgárinak,
Sőt hánynak éltét is kioltsák
S könyét fakasszák annyinak!

„Igazságot!“ harsogják fennen,
Hogy szinte rezg az ég belé.
S határozzák: küldöttség menjen
A fejedelmi Sas elé.

Megválasztják a küldöttséget.
Ez szárnyat lebbent s mint a szél,
Az ügynek sürgős volta végett
Percig se késve, utra kél.

Vigan csattog szárnyuk a légbe',
Már tul vannak völgyön, hegyen.
A távolság szárnyakkal mérve
Gyorsan fogy, bármily nagy legyen...

Felhőkbe nyuló szittermébe'
Fogadja őket a király
S kegygyel bólint, a mint elébe
A Szajkó szónokul kiáll.

S mély hajlongás közt torkát edzi,
Ugylátszik, szörnyen elfogul.
Kétszer, háromszor rá-rákezdi:
„Fölséges ur! Fölséges ur!“

„Elég — vág a király szavába —
Szó elrepül, betü marad.
Megvan ketségkivül irásba'
Mint látom, ott a hón' alatt“.

S átvévén, ekép szól: „Vigyétek
Alattvalóimnak hirül,
Hogy jólétük mint legfőbb érdek
Fejedelmi szivünköa ül.

A küldöttséget elbocsátva,
Feje gonddal maradt teli
S legott első tanácsosát, a
Héját magához rendeli.

„Im! vedd értelmét a betüknek,
Ligethonban nagy a panasz
S nem titkolhatjuk el, szivünknek
Nagyon-nagyon fájdalmas az.

Parancsoljuk, legyen a törvény
Szent, sérthetetlen mindenkinek.
S erős, ha kell, gyengét az önkény
Nyomasa ellen védeni meg.“

Héját sérté, hogy a királytól
Kell értesülni a szegény
Madárnépségnek panaszáról.
„No — szól — ha nincs, majd szerzek én.

Megnyugvást a király szivének,
Ha életembe kerül is.
Rendet, békét ottlenn a népnek,
Ha életébe kerül is.

S hogy a király parancsa gyorsan
Beteljék, dolga sietős:
Törvényt hirdet, hogy Ligethonban
Gyengét ne bántsa az az erős.

Karvaly, Vércsének Pinty, Harkályra
Cserkészni többé nem szabad,
Pinty, Harkály, efélék osztálya
Kiméljen tücsköt, bogarat...“

De fölsir a Pinty: Rossz a törvény
Királyra, népre egyaránt,
Akár egy feneketlen örvény,
Mely amit ér, magába ránt.

Nem azt kértük mi, hogy ne bántsa
Madár a tücsköt, bogarat,
Hanem hogy a madár ne bántsa
Felenyáját: a madarat.

Ha mi nem nyulunk a legyekhez,
Ugy kiürülnek a begyek,
Szárnyunk, fejünk lankad, erőt veszt
És miránk esnek a legyek.

És akkor?... Akkor Ligethonból
Legyek, rovarok fészke lesz.
Nem jó több hang madártorokból,
Dal, illat, virány oda vesz!

És akkor?... Akkor bizonyára
A Sasvár is uratlan áll.
Ha dolga nincs, hát mit csinálna.
Hol nép nincs, minek a király?“

Ács Ferenc.

Az utolsó rózsa.

— Thomas Moore. —

Ime, itt a nyárnak utolsó rózsája,
Egyedül virágzik...
Minden kedves társa elviritott régen,
Már nyomuk se látszik.
Egy bimbó se látszik sehol a közelben,
Nem piroslik egy sem.
Nem felelnek néki illatos sóhajjal,
Hogyha szirma lebben.

Mit ér lehervadni a tőre roskadva,
Csak gondolni rájuk.
Nézd, már mind pihennek boldog nyugalomban,
Menj te is hozzájuk.
Hullasd le szirmaid, vessed meg az ágyad,
Pihenjél el szépen.
Hiszen rokonaid régen alszanak már...
Illat nélkül... mélyen.

Sőt? Hogyha minden bimbó elhervadna
A barátság fáján,
Ha a szerelemnek csillogó utjáról
Lemaradnánk árván,
Ha az igaz szivek mind elárvulnának,
Mint te, szép virágom...
Oh, ki is akarna még tovább szenvedni
Ezen a világon?

Pásztor Árpád.

Védjegy: „Horgony“

A Liniment. Capsici comp., a Horgony-Pain-Expeller

pótolha egy negyedszázad bizonyult házi szer, mely már sok év óta legjobb bevizsgálásunk bizonyult hasznosnak, osztrák és meghülésekné.

Figyelmeztetés. Silány hamisítványok miatt bevásárlásakor óvatosak legyünk és csak olyan üveget fogadjunk el, mely a „Horgony“ védjegyével és a Richter cégjegyzésével ellátott dobozban van csomagolva. Ára üvegenként K —.80, K 1.40 és K 2.— és ügyszólván minden gyógyszertárban kapható. — Főraktár: Török József gyógyszerészénél, Budapest.

Dr. Richter gyógyszertára az „Arany oroszlánhoz“ Prágában, Elisabethstrasse 9. szám.

Első magyar általános biztosító társaság, Budapesten.

I. Tűz-, szállítmány-, jég- és betörés-biztositási üzlet.

Ötvenharmadik évi zárszámla 1910. január 1-től december 31-ig.

KIADÁSOK.

	korona	fill.	korona	fill.
I. Tűzbiztositás.				
Kifizetett károk és költségek . . . 10.674,881·61 levonva viszontbiztositási károk és költségek 4.767,[illegible]·82	5.907,464	29		
Függőben maradt károk tartaléka	612,762	17		
Szerzési költségek és viszontbiztositott rész utáni bevétel levon.	1.157,917	46		
Jövedelmi adó és bélyegilletékek	340,146	82		
Postabérek	131,375	96		
Adakozások közhasznu célokra	24,800	—		
A tűzbiztositási üzletet terhelő igazgatási költségek	1.426,829	80		
Behajthatatlan követelések leirása	11,959	06		
A következő évek készpénz-dijtartaléka a viszontbiztositott rész levonása után és minden megterhelés nélkül	7.500,000	—	17.118,192	60
II. Szállítmánybiztositás.				
Kifizetett károk és költségek . . . 302,898·— levonva a viszontbiztositási károk és költségek 246,380·94	56,517	06		
Függőben maradt károk tartaléka	67,674	43		
Szerzési és igazg. költségek a viszontb. rész utáni bevétel levon.	17,958	58		
A következő évek készpénz-dijtartaléka a viszontbiztositott rész levonása után és minden megterhelés nélkül	100,000	—	242,149	02
III. Jégbiztositás.				
Kifizetett károk és költségek . . . 3.949,514·72 levonva viszontbiztositott károk és költségek 2.262,488·39	1.687,026	33		
[redacted]	36,071	74		
[redacted]	226,259	03		
[redacted]	58,415	23		
[redacted]	3,335	05		
[redacted] esedékes tart.	92,080	31		
[redacted]	418,966	78	2.571,687	47
[redacted] . . . 88,288·77 [redacted] biztositott károk és költségek [illegible]·56	46,576	21		
Függőben maradt károk tartaléka	15,808	11		
Szerzési és igazg. költségek a viszontb. rész utáni bevétel levon.	80,608	67		
A következő évek készpénz-dijtartaléka a viszontbiztositott rész levonása után és minden megterhelés nélkül	420,000	—	561,977	99
[redacted]			3.611,956	66
			24.100,942	74

BEVÉTELEK.

	korona	fill.	korona	fill.
I. Tűzbiztositás.				
Az 1909. évről áthozott készpénz-dijtartalék a viszontbiztositott rész levonása után és minden megterhelés nélkül	7.500,000	—		
Tűzbiztositások után bevett készpénzdijak és a f. é. lejárt dijkötelezvények és dijváltók 21.[illegible]·78; levonva: törlesztett dijak 2.759,633·54; viszontbiztositási dijak és dijrészletek 7.384,612·27 — 10.144,245·81	11.689,083	97		
Az 1909. évben függőben maradt károk tartaléka	535,050	29	19.724,134	26
II. Szállítmánybiztositás.				
Az 1909. évről áthozott készpénz-dijtartalék a viszontbiztositott rész levonása után és minden megterhelés nélkül	100,000	—		
Szállítmánybizt. után bevett készpénz dijak 381,632·11; levonva: törlesztett dijak 14,730·98; viszontbiztositási dijak 284,828·86 — 299,559·84	82,072	27		
Az 1909. évben függőben maradt károk tartaléka	69,510	61	251,582	88
III. Jégbiztositás.				
Az 1909. évről áthozott készpénz-dijtartalék	300,597	09		
Jégbiztositások után bevett készpénzdijak 4.380,548·20; levonva: törlesztett dijak 449,976·94; viszontbiztositási dijak 2.080,010·21 — 2.529,987·15	1.850,561	05		
Az 1909. évben függőben maradt károk tartaléka	6,667	85	2.157,825	99
IV. Betörésbiztositás.				
Az 1909. évről áthozott készpénz-dijtartalék a viszontbiztositott rész levonása után és minden megterhelés nélkül	240,000	—		
Betörésbiztositások után bevett készpénzdijak és lejárt dijrészletek 482,139·68; levonva: törlesztett dijak 85,070·45; viszontbiztositási dijak 187,852·61 — 272,923·06	209,216	62		
Az 1909. évben függőben maradt károk tartaléka	29,277	80	578,494	42
V. Egyéb bevételek.				
Szelvény-, takarékp., váltó- és egyéb kamatok, árfolyamnyereség eladott értékp. és idegen pénznemek után	1.213,264	01		
Társasági házak tiszta jövedelme	165,641	18	1.378,905	19
			24.100,942	74

Mérlegszámla 1910. december 31-én.

VAGYON.

	korona	fill.
Pénzintézeteknél elhelyezett [illegible] a) folyószámlára és takarékbetétként	5.868,089	79
[illegible]	11.816,168	51
Értékpapirok:		
2.944,000 Kor. n. é. Magyar földhi[illegible]	2.723,200	—
2.984,000 " " " Magyar leszámitoló- és pénzváltób. 4%-os zálogl. à 93·—	2.7?8,620	—
1.740,000 " " " Kisbirtokosok orsz. földhitelint. 4%-os záloglevél à 92·50	1.609,500	—
[illegible] " " " Magyar jelz. hitelbank 4½%-os községi kötvény à 98·50	980,075	—
[illegible] " " " Pesti magyar keresk. bank 4½%-os községi kötv. à 99·—	[illegible]	—
450,000 " " " Aradi polgári takarékpénztár 5%-os záloglevél à 97·—	436,500	—
[illegible] Kisbirtokosok orsz. földhitelint. 5%-os zálogl. à 100·—	280,000	
[illegible] Pozsony város 4%-os kölcsönkötvényei à [illegible]	228,750	
[illegible] Temesvári első takarékpénztár 4½%-os zálogl. à 9?·25	215,8??	
1949 drb Magyar-francia biztositó részvénytársasági részvény à [illegible]·00	[illegible]	
[illegible]	648,160	
[illegible] drb [illegible] élet- és járadékbiztositó intézeti részvény à 740·—	[illegible]	
[illegible] drb [illegible] biztositó társ. részvény à 470·—	117,500	
[illegible] drb Osztrák-magyar bank részvény à 18[illegible]·—	74,920	
[illegible] fenti értékpapirok stb. után az év végéig esedékes [illegible]	[illegible]	
[redacted]	[illegible]	
Ormódi Ormody Amélie alapitványa" [illegible]		
56,000 Kor. n. é. Kisbirtokosok orsz. földhitelint. 4½%-os zálog[l.] [illegible]	[illegible]	50
[redacted]	[illegible]	[illegible]
[illegible]	[illegible]	[illegible]

TEHER.

	korona	fill.
Részvényalaptőke: teljesen befizetett 2000 egész részvény à 1000 forint és teljesen befizetett 2000 fél részvény à 500 forint	6.000,000	—
Társasági tartaléktőke	6.000,000	—
Külön tartalék*	5.486,644	36
Jégbiztositási külön tartalék	1.000,000	—
Tűzbiztositási dijtartalék készpénzben a viszontbiztositott rész levonásával és minden megterhelés nélkül	7.500,000	—
Szállítmány biztositási dijtartalék készpénzben a viszontbiztositott rész levonásával és minden megterhelés nélkül	100,000	—
Jégbiztositási készpénz-dijtartalék a viszontbiztositott rész levonásával és minden megterhelés nélkül	418,966	78
Betörésbiztositási készpénz-dijtartalék a viszontbiztositott rész levonásával és minden megterhelés nélkül	420,000	—
Tűzbiztositási függő károk tartaléka	612,762	17
Szállítmánybiztositási függő károk [illegible]	67,674	43
Jégbiztositási függő károk tartaléka	16,671	74
Betörésbiztositási függő károk tartaléka	15,808	11
Különféle hitelezők	854,495	55
Előbbi évekről eddig fel nem vett osztalékok	8,125	—
Tisztviselők és szolgák nyugdijalapja**	2.401,580	44
Első magyar általános biztositó társaság „Félszázados alap"	500,000	—
Első magyar általános [illegible]-alap	200,000	—
Első magyar általános biztositó társaság „Ezredéves alapitvány"	100,000	—
Ormody Vilmos-alap	100,000	—
Ormódi Ormody Amélie alapitványa	52,204	50
Első magyar általános biztositó társaság „Tisztviselők segélyalapja"	12,405	60
Életbiztositási osztály folyószámlán	7.221,584	57
1910. évi nyereség	3.611,956	66
	[illegible]	[illegible]

* Az idei hozzájárulásokkal 7.214,654 kor. 88 fillérre emelkedik.

** [illegible] [redacted] külön alappal, valamint [illegible] hozzájárulásai 2.972,209 kor. 97 fillérre emelkedik.

II. Életbiztositási üzlet.

[illegible]

KIADÁSOK.

	korona	fill.	korona	fill.
Visszaváltott kötvényekért			2.184,798	72
Halálesetek után kifizetett kárösszeg			4.973,840	89
Lejárt kiházasitási tőkékért			4.080,708	29
Kiházasit. biztositásoknál haláleset követk. dijvisszatéritése			41,540	12
Függőben levő károk és dijvisszatéritések tartaléka	648,208	44		
Függőben levő kiházasitási tőkék tartaléka	[illegible]	11	916,886	55
Évjáradékokért			584,3??	41
Bélyegekért			[illegible]	[illegible]
Irodai bér, postadijak, nyomtatványok, stb- és egyéb költs.			1.424,254	80
Tiszti fizetések			340,140	[illegible]
Adóért			[illegible]	[illegible]
Orvosi dijakért			290,394	[illegible]
Szerzési és dijbehajtási költségek			[illegible]	[illegible]
Behajthatatlan tartozások leirása			55,412	46
Kisorsolt biztositások tartaléka			8,000	—
Dijtartalék az év végén			[illegible]	[illegible]
1910. évi nyereség			1.440,947	[illegible]
			[illegible]	[illegible]

BEVÉTELEK.

	korona	fill.	korona	fill.
A mult évből áthozott dijtartalék [redacted]			[illegible]	[illegible]
Befolyt dijak: az évben kiállitott kötvények után	2.821,537	66		
az előbbi években kiállitott kötvények után	21.000,880	60		
a biztositott tőke emelésére forditott nyeremények	114,041	54		
[redacted]	321,275	71		
	24.257,244	[illegible]		
Levonva: törölt kötvények és dijnyugták . . . 1.400,0?6 K 45 f. viszontbiztositási dijak [illegible]	2.??6,6??	[illegible]	[illegible]	21
Kamatjövedelem			[illegible]	30
Mult évi függőben volt károk és dijvisszatérités tartaléka	740,795	12		
Mult évi függőben volt kiházasitási tőkék tartaléka	306,5?8	04	1.047,3??	16
			[illegible]	[illegible]

Mérlegszámla 1910 december 31-én.

VAGYON.

	korona	fill.
Értékpapirok . . . 146,0??,??? kor. 54 fill. ugyanis:		
3.270,600 kor. n. é. magyar kir. 4%-os koronajáradék 91 korona 15 f.-rel	2.986,620	90
11.675,000 " " " magy. földhit. 3½%-os záloglevelek 83 korona 50 f.-rel	9.215,625	—
14.871,000 " " " magy. földhit. 4%-os talajjav. és szab. zálogl. 93 kor. 50 fill.	13.898,175	—
15.016,800 " " " magy. földhit. 4%-os korona-záloglevelek 92 kor. 50 fill.	13.890,540	—
10.987,400 " " " pesti magyar keresk. bank 4%-os kor. zálogl. 93 kor.	10.171,782	—
10.460,600 " " " kisbirt. országos földhit. 4%-os zálogl. 97 kor. 50 fill.	10.199,085	—
1.000,000 " " " kisbirt. országos földhit. 4%-os záloglevelei 97 kor.	970,000	—
6.847,900 " " " magy. orsz. közp. tkp. 4%-os zálogl. (ápr.) 92 kor. 75 fill.	6.351,427	25
493,100 " " " magy. orsz. közp. tkp. 4%-os zálogl. (juni) 92 kor. 75 fill.	457,350	25
990,600 " " " magy. orsz. közp. tkp. 4½%-os zálogl. 98 kor. 50 fill.	974,165	—
6.813,400 " " " egyesült budapesti főv. takarékp. 4%-os zálogl. 93 kor.	6.336,462	—
394,000 " " " egyesült budapesti főv. takarékp. 4½%-os zálogl. 99 kor.	390,060	—
500,000 " " " egyesült budapesti főv. tkp. 4½%-os zálogl. 97 kor. 50 fill.	487,500	—
585,000 " " " belvárosi takarékpénztár 4½%-os zálogl. 98 kor. 50 fill.	576,225	—
10.535,300 " " " pesti hazai első takarékp. egyes. 4%-os zálogl. 93 kor.	9.798,[illegible]	—
5.000,000 " " " pesti hazai első tkp. egyes. 4½%-os zálogl. 98 kor. 25 fill.	4.912,500	—
500,000 " " " pesti hazai első takarékp. egyes. 4½%-os zálogl. 98 kor.	490,000	—
5.194,900 " " " magy. jelzálog-hitelbank 4%-os záloglevelei 93 koronával	4.831,257	—
1.000,000 " " " magy. jelz.-hitelbank 4½%-os kor. zálogl. 98 kor. 50 fill.	985,000	—
3.000,000 " " " magy. jelz.-hitelbank 4½%-os kor. zálogl. 98 kor. 25 fill.	2.947,500	—
1.000,000 " " " magy. jelz.-hitelbank 4½%-os kor. zálogl. 97 kor. 75 fill.	977,500	—
860,000 " " " magy. jelzálog-hitelbank 4½%-os zálogl. 98 kor. 50 fill.	844,750	—
1.000,000 " " " magy. leszámitoló és pénzváltóbank 4%-os zálogl. 98 kor.	980,000	—
Besztercebánya-breznói és piski-vajdahunyadi vasuti elsőbbségi kötvény	[illegible]8,865	98
250,000 kor. n. é. első horvát takarékp. 4½%-os záloglevelei 98 kor. 75 fill.	246,875	—
440,000 " " " egyes. államadósság 4%-os ezüstjár. (ápr.) 97 kor. 25 fill.	427,900	—
7.850,000 " " " [illegible] 4%-os elsőbbs. kötv. 99 kor. 90 fill.	7.842,150	—
1.460,000 " " " „Rudolfsbahn" államadóssági 4%-os kötv. 94 kor. 90 fill.	1.385,540	—
993,000 " " " Wiener Verkehrs-Anlagen-Anlehen 4%-os kötv. 94 K. 95 f.	943,[illegible]	—
911,900 Líra olasz járadék és kamatai	887,582	56
Túlélési csoportok értékpapirjai:		
164,400 kor. n. é. magyar kir. 4%-os koronajáradék 91 kor. 15 fill.	149,850	60
1910. évet illető kamatok	1.075,819	48
Jelzálog-kölcsönök	[illegible]	46
Kötvény-kölcsönök	14.683,751	—
Visszaváltott kötvény-kölcsönök	[illegible]	18
A központ tartozása folyószámlán	7.221,584	57
Vezér- és főügynökségek és mások tartozásai	4.505,[illegible]	08
	144.040,880	24

TEHER.

	korona	fill.
Dijtartalék . . . 143.780,[illegible] kor. 57 fill.		
[illegible] viszontbiztositási dijtartalékot . . . 4.298,361 kor. 41 fill.	139.487,02?	[illegible]
Biztossági alap [redacted]	1.058,581	[illegible]
Kiházasitási tőkék nyereménye	780,650	[illegible]
Függőben levő károk és dijvisszatéritések tartaléka	648,208	[illegible]
Függőben levő kiházasitási tőkék tartaléka	272,080	[illegible]
Túlélési csoportok számlája [redacted]	180,46?	[illegible]
Előre fizetett dijak [redacted]	34,57?	[illegible]
[illegible] vett nyeremények 1909. évről	55	[illegible]
Kisorsolt biztositások tartaléka [redacted]	8,000	[illegible]
Viszontbiztositó intézetek és mások követelései	182,147	[illegible]
1910. évi nyereség [redacted]	1.440,947	[illegible]
	[illegible]	[illegible]

Budapest, 1910. december hó 31-én.

[illegible] Jenő, életbiztositási könyvvivő. [illegible]

Az igazgatóság: Báró Harkányi Frigyes, László Zsigmond, Ormody Vilmos, Szende Károly, gróf Zichy Nándor.

A fenti zárszámlákat és mérlegeket megvizsgálván, azokat a törvényben s az alapszabályokban meghatározott elvek szerint kiállitottaknak és azok egyes [illegible] teljesen megegyezőknek találtuk.

Budapest, 1911. március [illegible]

A felügyelő bizottság: Berzeviczy Albert, Burchard-Bélaváry Konrád, Hajós József, Németh Titusz, báró Radvánszky Géza.

[redacted]